

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูงของศูนย์จัดการต้นน้ำกก จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของผู้นำชุมชนกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานในโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

1.1 อายุ

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปี ถึงร้อยละ 48.3 รองลงมา ร้อยละ 46.7 มีอายุระหว่าง 26 – 40 ปี และที่เหลือร้อยละ 5.0 มีอายุน้อยกว่า 25 ปี โดยผู้นำชุมชนมีอายุต่ำสุด 22 ปี มีอายุสูงสุด 66 ปีและมีอายุเฉลี่ย 40.1 ปี (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 25 ปี	6	5.0
26 – 40 ปี	56	46.7
มากกว่า 40 ปี	58	48.3
รวม	120	100.0

อายุต่ำสุด 22 ปี อายุเฉลี่ย 40.1 ปี

อายุสูงสุด 66 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.3

1.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 53.3 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 5 คน รองลงมาร้อยละ 45.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6 – 10 คน และที่เหลือร้อยละ 1.7 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 10 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 13 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.4 คน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 คน	64	53.3
6 – 10 คน	54	45.0
มากกว่า 10 คน	2	1.7
รวม	120	100.0

จำนวนสมาชิกต่ำสุด 2 คน จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 5.4 คน

จำนวนสมาชิกสูงสุด 13 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.9

1.3 รายได้ของครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 65.0 มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท รองลงมาร้อยละ 25.8 มีรายได้ 30,000 – 60,000 บาท และที่เหลือร้อยละ 9.2 มีรายได้มากกว่า 60,000 บาท โดยมีรายได้ของครัวเรือนต่ำสุด 4,400 บาท รายได้ของครัวเรือนสูงสุด 109,000 บาท และรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 29,884.0 บาท (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 รายได้ของครัวเรือนของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา

รายได้ของครัวเรือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 30,000 บาท	78	65.0
30,000 – 60,000 บาท	31	25.8
มากกว่า 60,000 บาท	11	9.2
รวม	120	100.0

รายได้ของครัวเรือนต่ำสุด 4,400 บาท รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 29,884 บาท

รายได้ของครัวเรือนสูงสุด 109,000 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 21,712.4

1.4 ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตร

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 50.0 มีขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตร น้อยกว่า 15 ไร่ รองลงมาร้อยละ 33.3 มีขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตร 16 – 30 ไร่ และที่เหลือร้อยละ 16.7 มีขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรมากกว่า 30 ไร่ โดยผู้นำชุมชนที่มีขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรต่ำสุด 2 ไร่ ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตรสูงสุด 77 ไร่ และมีขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรเฉลี่ย 19.8 ไร่ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา

ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตร (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 15 ไร่	60	50.0
16 – 30 ไร่	40	33.3
มากกว่า 30 ไร่	20	16.7
รวม	120	100.0

ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรต่ำสุด 2 ไร่ ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรเฉลี่ย 19.8 ไร่
ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรสูงสุด 77 ไร่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.8

1.5 การศึกษา

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 30.8 ไม่ได้รับการศึกษารองลงมาร้อยละ 20.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 19.2 จบการศึกษาดำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 16.7 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และที่เหลือร้อยละ 13.3 จบการศึกษามากกว่าระดับประถมศึกษา (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	37	30.8
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	23	19.2
ประถมศึกษาปีที่ 4	24	20.0
ประถมศึกษาปีที่ 6	20	16.7
สูงกว่าระดับประถมศึกษา	16	13.3
รวม	120	100.0

ฐานนิยม = ไม่ได้รับการศึกษา

1.6 การเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 70.8 เข้าร่วมประชุม / ฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีเพียงร้อยละ 29.2 ที่ไม่เคยเข้าร่วมประชุม / ฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 การเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา

การเข้าร่วมประชุม / ฝึกอบรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคย	85	70.8
ไม่เคย	35	29.2
รวม	120	100.0

ฐานนิยม = เคยเข้าร่วมประชุม / ฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1.7 การได้รับข้อมูลและข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีเพียงร้อยละ 1.7 ที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ศึกษา

การได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคย	118	98.3
ไม่เคย	2	1.7
รวม	120	100.0

ฐานนิยม = เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1.8 แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1.8.1 วิทยุ

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 74.2 เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากวิทยุ มีเพียงร้อยละ 25.8 ที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากวิทยุ (ตารางที่ 9)

1.8.2 โทรทัศน์

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.0 เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากโทรทัศน์ มีเพียงร้อยละ 25.0 ที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากโทรทัศน์ (ตารางที่ 89)

1.8.3 หนังสือพิมพ์

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 91.7 ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากหนังสือพิมพ์ มีเพียงร้อยละ 8.3 ที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากหนังสือพิมพ์ (ตารางที่ 9)

1.8.4 วารสาร

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 92.5 ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากวารสาร มีเพียงร้อยละ 7.5 ที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากวารสาร (ตารางที่ 9)

1.8.5 แหล่งข้อมูลข่าวสารอื่นๆ

จากการศึกษาพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 87.5 ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่นๆ อาทิ แผ่นพับของทางราชการและเอกสารโครงการฯ เป็นต้น มีเพียงร้อยละ 12.5 ที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่นๆ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มประชากรตัวอย่าง
ที่ศึกษา

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	การรับข่าวสาร				รวม
	เคย		ไม่เคย		
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
วิทยุ	89	74.2	31	25.8	100.0
โทรทัศน์	90	75.0	30	25.0	100.0
หนังสือพิมพ์	10	8.3	110	91.7	100.0
วารสาร	9	7.5	111	92.5	100.0
แหล่งข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ	15	12.5	105	87.5	100.0

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

จากการศึกษาความเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้คำถามสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการวนศาสตร์ ชุมชนบนพื้นที่สูง จำนวน 4 กิจกรรมได้แก่ กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกของราษฎรต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมการวางแผนและการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน กิจกรรมบทบาทของกลุ่มองค์กรต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และกิจกรรมการปลูกพืชเชิงอนุรักษ์ ดิน น้ำ และระบบเกษตรป่าไม้ จำนวนทั้งสิ้น 23 คำถาม โดยคำถามทั้งหมดจะเป็นคำถามเชิงบวก จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยมีความเห็นด้วยต่อกิจกรรมของโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ในระดับเห็นด้วยมาก (ตารางที่ 10) ดังนี้

- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ได้มาอธิบายถึงประโยชน์ของป่าไม้แก่ท่านและให้ท่านร่วมกันดูแลรักษา ($\bar{X} = 3.00$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง จัดให้มีการฝึกอบรมเรื่องการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) ($\bar{X} = 2.95$)
- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง อธิบายถึงการป้องกันรักษา ดิน น้ำ ป่าไม้ ($\bar{X} = 2.97$)

- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ได้จัดให้ชุมชนของท่านมีโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการป้องกันรักษาดิน น้ำ ป่าไม้ร่วมกัน ($\bar{X} = 2.95$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง จัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ในด้านการป้องกันดูแลรักษา และการแก้ไขปัญหา ดิน น้ำ ป่าไม้ ($\bar{X} = 2.92$)
- การที่โครงการฯ จัดให้มีการสำรวจจริงวัดพื้นที่ทำกินของท่านเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่แน่นอน ($\bar{X} = 2.92$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ห้ามไม่ให้มีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ทำกินใหม่อีกต่อไป ($\bar{X} = 2.55$)
- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง แนะนำให้มีการทำขั้นบันไดในพื้นที่ที่มีความลาดชันในการเพาะ ปลูกพืช ($\bar{X} = 2.75$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง จัดให้มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ในหมู่บ้านของท่าน ($\bar{X} = 2.97$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง สนับสนุนให้กลุ่มอนุรักษ์เป็นผู้กำหนดกฎกติกาในการใช้ ประโยชน์ควบคุมและการดูแลรักษาป่า ดิน น้ำ ในชุมชน ($\bar{X} = 2.87$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ให้กลุ่มอนุรักษ์เป็นผู้วางแผนและกำหนดแนวเขตในการฟื้นฟูสภาพป่าและแนวป้องกันไฟป่า ($\bar{X} = 2.85$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง จัดให้มีการเปิดเวทีสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มอนุรักษ์ในระดับเครือข่ายลุ่มน้ำและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ($\bar{X} = 2.90$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง แนะนำให้กลุ่มอนุรักษ์ไปประสานแผนด้านการอนุรักษ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ ($\bar{X} = 2.88$)
- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ให้กลุ่มอนุรักษ์ร่วมกันจัดทำแผนที่และรูปจำลองแผนที่เพื่อวางแผนกำหนดขอบเขตลุ่มแม่น้ำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.93$)
- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง แนะนำให้ท่านปลูกพืชแบบอนุรักษ์ดินน้ำหรือปลูกพืชผสมผสานหลายชนิดร่วมกันในแปลงเพาะปลูก ($\bar{X} = 2.95$)
- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง แนะนำให้เลิกใช้ปุ๋ยเคมีหรือยาฆ่าแมลงในการปลูกพืช โดยให้ใช้ปุ๋ยคอกหรือพืชสมุนไพรแทน ($\bar{X} = 2.34$)

- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง จัดนำหญ้าแฝกให้ปลูกเป็นแถบ อนุรักษ์ในแปลงเพาะปลูกเพื่อป้องกันการชะรณะล้างหน้าดิน ($\bar{X} = 2.55$)
- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง แนะนำให้ปลูกพืชแบบ ขึ้นบันไดหรือปลูกพืชขวางแนวลาดชันของพื้นที่เพาะปลูก ($\bar{X} = 2.67$)
- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง แนะนำให้ทำฝายเก็บน้ำ ขนาดเล็กในแปลงเพาะปลูก ($\bar{X} = 2.98$)
- การที่เจ้าหน้าที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง แนะนำให้ปลูกพืชตระกูลถั่ว คลุมดินเพื่อใช้เป็นพืชปรับปรุงดิน ($\bar{X} = 2.91$)

ประเด็นที่ผู้นำชุมชนมีความเห็นไม่แน่ใจ ได้แก่

- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง จัดให้มีการ โยกย้ายพื้นที่ทำกินและ ให้เลิกใช้พื้นที่หลังจากการสำรวจพบว่าพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก ($\bar{X} = 2.27$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ให้อำนาจแก่คณะกรรมการหมู่บ้านยึด พื้นที่ทำกินเป็นของส่วนรวมกรณีพื้นที่ทำกินมากเกินไปกำหนด และไม่ได้ใช้ทำการ เพาะปลูก ($\bar{X} = 2.27$)
- การที่โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง เสนอให้ครอบครัวหนึ่งมีพื้นที่ทำกิน ไม่เกิน 10 - 15 ไร่ ($\bar{X} = 2.14$)

จากการศึกษา ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการวนศาสตร์ ชุมชนบนพื้นที่สูง ในแต่ละกิจกรรมการดำเนินงาน พบว่า ความคิดเห็นต่อ กิจกรรมการสร้างจิตสำนึก ของผู้นำชุมชนต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.96$) รอง ลงมาได้แก่กิจกรรมบทบาทของกลุ่มองค์กรต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) ($\bar{X} = 2.89$) กิจกรรมการปลูกพืชเชิงอนุรักษ์ดิน น้ำ และระบบเกษตรป่าไม้ ($\bar{X} = 2.73$) และ กิจกรรมการวางแผนและการจัดการ การใช้ที่ดิน ($\bar{X} = 2.48$) สำหรับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ในภาพรวมของการดำเนินงาน โครงการวนศาสตร์ชุมชน บนพื้นที่สูง ทั้ง 4 กิจกรรม ผู้นำชุมชนมี ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.77$)

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงาน โครงการวนศาสตร์ชุมชน บน พื้นที่สูง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลความ
1.กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกของราษฎรต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้)			
1.1 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้มาอธิบายถึงประโยชน์ของป่าไม้ให้แก่ท่านและให้ท่านร่วมกันดูแลรักษา	3.00	0.00	เห็นด้วย
1.2 การที่โครงการฯ จัดให้มีการฝึกอบรมเรื่องการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) ให้แก่ท่าน	2.95	0.25	เห็นด้วย
1.3 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ อธิบายถึงการป้องกันรักษาดิน น้ำ ป่าไม้	2.97	0.18	เห็นด้วย
1.4 การที่โครงการฯ ได้จัดให้ชุมชนของท่านมีโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการป้องกันรักษาดิน น้ำ ป่าไม้ ร่วมกัน	2.95	0.22	เห็นด้วย
1.5 การที่โครงการฯ จัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ในด้านการป้องกันดูแลรักษา และการแก้ไขปัญหาดิน น้ำ ป่าไม้	2.92	0.38	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.96	0.13	เห็นด้วย
2. กิจกรรมวางแผนและการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน			
2.1 การที่โครงการฯ จัดให้มีการสำรวจรังวัดพื้นที่ทำกินของท่านเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่แน่นอน	2.92	0.33	เห็นด้วย
2.2 การที่โครงการฯ ห้ามไม่ให้มีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ทำกินใหม่อีกต่อไป	2.55	0.37	เห็นด้วย

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง (ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลความ
2.3 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำให้มีการทำขั้นบันไดในพื้นที่ที่มีความลาดชันในการเพาะปลูกพืช	2.75	0.58	เห็นด้วย
2.4 การที่โครงการฯ จัดให้มีการโยกย้ายพื้นที่ทำกินและให้เลิกใช้พื้นที่หลังจากสำรวจพบว่าพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก	2.27	0.81	ไม่แน่ใจ
2.5 การที่โครงการฯ ให้อำนาจแก่คณะกรรมการหมู่บ้านยึดพื้นที่ทำกินเป็นส่วนรวม กรณีพื้นที่ทำกินมากเกินไป กำหนดและไม่ได้ใช้ทำการเพาะปลูก	2.27	0.77	ไม่แน่ใจ
2.6 การที่โครงการฯ เสนอให้ครอบครัวหนึ่งมีพื้นที่ทำกินไม่เกิน 10 – 15 ไร่	2.14	0.88	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ยรวม	2.48	0.42	เห็นด้วย
3. กิจกรรมบทบาทของกลุ่มองค์กรต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้)			
3.1 การที่โครงการฯ ได้จัดให้มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ในหมู่บ้านของท่าน	2.97	0.22	เห็นด้วย
3.2 การที่โครงการฯ สนับสนุนให้กลุ่มอนุรักษ์เป็นกำหนดกฎกติกาในการใช้ประโยชน์การควบคุมและการดูแลรักษาป่า ดิน น้ำ ในชุมชนของท่านเอง	2.87	0.41	เห็นด้วย
3.3 การที่โครงการฯ ให้กลุ่มอนุรักษ์เป็นผู้วางแผนและกำหนดแนวเขตในการฟื้นฟูสภาพป่า และแนวป้องกันไฟป่า	2.85	0.36	เห็นด้วย

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงาน โครงการวนศาสตร์ชุมชน บน พื้นที่สูง (ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลความ
3.4 การที่โครงการฯ จัดให้มีการเปิดเวที สัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่ม อนุรักษ์ในระดับเครือข่ายลุ่มน้ำและ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่	2.90	0.33	เห็นด้วย
3.5 การที่โครงการฯ แนะนำให้กลุ่มอนุรักษ์ ไปประสานแผนงานด้านการอนุรักษ์กับ องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่	2.88	0.36	เห็นด้วย
3.6 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ ให้กลุ่ม อนุรักษ์ร่วมกันจัดทำแผนที่และรูป จำลองแผนที่เพื่อวางแผนกำหนด ขอบเขตลุ่มน้ำหมู่บ้าน	2.93	0.25	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.90	0.20	เห็นด้วย
4. กิจกรรมการปลูกพืชเชิงอนุรักษ์ ดิน น้ำ และระบบเกษตรป่าไม้			
4.1 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำให้ ท่านปลูกพืชแบบอนุรักษ์ดินน้ำหรือ ปลูกพืชผสมผสานหลายชนิดร่วมกันใน แปลงเพาะปลูก	2.95	0.35	เห็นด้วย
4.2 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำให้เลิก ใช้ปุ๋ยเคมีหรือยาฆ่าแมลงในการปลูกพืช โดยให้ใช้ปุ๋ยคอกหรือพืชสมุนไพรแทน	2.34	0.81	เห็นด้วย
4.3 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ จัดนำหญ้า แฝกให้ปลูกเป็นแถบอนุรักษ์ในแปลงเพาะ ปลูกเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน	2.55	0.65	เห็นด้วย

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง (ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	แปลความ
4.4 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำให้ปลูกพืชแบบขั้นบันไดหรือปลูกพืชขวางแนวลาดชันของพื้นที่เพาะปลูก	2.67	0.60	เห็นด้วย
4.5 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำให้ทำฝายเก็บน้ำขนาดเล็กในแปลงเพาะปลูก	2.98	0.13	เห็นด้วย
4.6 การที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำให้ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินเพื่อใช้เป็นพืชปรับปรุงดิน	2.91	0.34	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.73	0.29	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	2.77	0.20	เห็นด้วย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

(Hypothesis Testing)

การศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมและปัจจัยอื่นๆ กับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง ด้านการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า : (ตารางที่ 11, 12)

(1) อายุของผู้นำชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

(2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ของผู้นำชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

(3) รายได้ของครัวเรือนของครัวเรือนของผู้นำชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

(4) ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตรของผู้นำชุมชน มีความสัมพันธ์ในเชิงลบที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 กับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงาน โครงการวนศาสตร์ชุมชนบน พื้นที่สูง หมายถึง การที่ผู้นำชุมชนมีขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตรมากจะไม่เห็นด้วยกับ โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

(5) ระดับการศึกษาของผู้นำชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงาน โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

(6) การได้รับข้อมูลข่าวสารของผู้นำชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงาน โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับของความเชื่อมั่น 0.01

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงาน โครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูงกับตัวแปรอิสระต่าง ๆ คำนวณ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)

ตัวแปรอิสระ	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	มีนัยสำคัญที่ระดับ	แปลความ
ลักษณะส่วนบุคคล			
- อายุ	-.1447	NS	
- จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-.1119	NS	
ลักษณะทางเศรษฐกิจ			
- รายได้ของครัวเรือน	-.0177	NS	
- ขนาดพื้นที่ถือครองการเกษตร	-.2538*	0.01	มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ
ลักษณะทางสังคม			
- การได้รับข้อมูลข่าวสาร	.2192*	0.01	มีความสัมพันธ์

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

การทดสอบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูงกับระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) ผลปรากฏว่า ระดับการศึกษาของผู้นำชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยค่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 4.49 เมื่อเทียบกับค่า χ^2 จากตารางที่ df เท่ากับ 4 ได้ค่า χ^2 เท่ากับ 9.49 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อการดำเนินงาน โครงการรวมศาสตร์
ชุมชนบนที่สูง กับระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ความคิดเห็น			รวม
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ไม่ได้รับการศึกษา	34 (28.3)	3 (2.5)	-	37 (30.8)
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	23 (19.2)	-	-	23 (19.2)
ประถมศึกษาปีที่ 4	23 (19.2)	1 (0.8)	-	24 (20.0)
ประถมศึกษาปีที่ 6	19 (15.8)	1 (0.9)	-	20 (16.7)
สูงกว่าประถมศึกษา	16 (13.3)	-	-	16 (13.3)
รวม	115 (95.8)	5 (4.2)	-	120 (100.0)

λ^2 จำนวน = 4.49

NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

λ^2 ตาราง = 9.49

df = 4

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง สามารถสรุปได้ตามตารางดังนี้ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง

กิจกรรม	ข้อเสนอแนะ
1. กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกของราษฎรต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรจัดให้มีการสัมมนาเวทีชุมชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2. จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูง 3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานวนศาสตร์ชุมชนและงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 4. ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมในการปลูกป่าต้นน้ำ
2. กิจกรรมการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งเขตพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน 2. จัดทำระบบเหมืองฝายและประปาภูเขา 3. จัดการให้ชุมชนทำกินอยู่ที่เดิมไม่บุกเบิกพื้นที่ทำกินใหม่
3. กิจกรรมบทบาทของกลุ่มองค์กรต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. จัดตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน 3. จัดการสัมมนาการจัดการลุ่มน้ำโดยชุมชน 4. จัดกิจกรรมป้องกันไฟป่าในฤดูแล้ง
4. กิจกรรมการปลูกพืชเชิงอนุรักษ์ดินน้ำและระบบเกษตรป่าไม้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการปลูกพืชอนุรักษ์ดินและน้ำ 2. ส่งเสริมการปลูกพืชแบบวนเกษตร 3. ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก 4. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน 5. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบพอเพียง